

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

20 січня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 100/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого - Патрюка М.В.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Устименко В.Є.,

розглянувши дисциплінарну справу стосовно судді Індустріального районного суду міста Дніпропетровська Ігнатенко Вікторії Валентинівни, відкриту за зверненням Лойфера А.Е.,

встановила:

У квітні 2014 року на адресу Комісії надійшло звернення Лойфера А.Е. щодо поведінки судді Індустріального районного суду міста Дніпропетровська Ігнатенко В.В.

Заявник зазначає, що суддя Ігнатенко В.В. винесла вирок від 20 грудня 2012 року, яким ОСОБА_1 було визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого частиною 4 статті 368-4 КК України.

Скаржник наголошує, що судом апеляційної інстанції вирок суду першої інстанції скасовано, справу повернено для розгляду в іншому складі суду.

Лойфер А.Е. вказує на такі порушення суддею Ігнатенко В.В.

Суддя Ігнатенко В.В. у судовому засіданні 11 квітня 2012 року протягом 5-ти хвилин кричала на підсудного, примушуючи його давати свідчення або відповідати на запитання прокурора та інших учасників процесу. Також у судовому засіданні 21 травня 2012 року суддя Ігнатенко В.В. намагалася змусити підсудного відповідати на запитання учасників процесу, погрожуючи у разі відмови заборонити йому ставити свої запитання свідку.

Заявник наполягає, що відповідно до статті 263 КПК України 1960 року та частини 3 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод підсудний має право допитувати свідків обвинувачення.

Прикладом упередженого ставлення судді Ігнатенко В.В. Лойфер А.Е. вважає окрему постанову суду від 19 листопада 2012 року стосовно захисника (адвоката Антонюк О.В.) про порушення нею вимог КПК України та Закону України «Про адвокатуру», оскільки остання не з'явилася у судові засідання, хоча підсудний повідомив суд про ІНФОРМАЦІЯ_1.

Лойфер А.Е. наголошує, що вказану окрему постанову скасовано ухвалою апеляційного суду Дніпропетровської області від 14 лютого 2013 року. Також скаргник звертає увагу на той факт, що суддя Ігнатенко В.В. в окремій ухвалі посилювалася на статтю 7 Закону України «Про адвокатуру», який вже 3 місяці як втратив силу через набрання чинності 15 серпня 2012 року Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а саму окрему ухвалу, що ще не набрала законної сили, незаконно направила до виконання голові дисциплінарно-кваліфікаційної комісії адвокатів у Дніпропетровській області.

Підсудний у судових засіданнях 03 та 11 квітня 2012 року частково визнав свою вину, однак у протоколах судових засідань та в тексті вироку суд вказав, що підсудний вини не визнавав.

У судовому засіданні 22 листопада 2012 року суддя Ігнатенко В.В. проігнорувала клопотання захисника Раєнока В.А. про здійснення самостійної фіксації судового розгляду за допомогою звукозаписувального пристрою, а в судовому засіданні 29 березня 2012 року не вирішила заявленого раніше клопотання захисника Антонюк О.В. про повне роздрукування технічного запису судового засідання за плату, відклавши його рішення «на потім».

У тексті вироку від 20 грудня 2012 року суддя Ігнатенко В.В. проігнорувала факт перебування ОСОБА_1 у СІЗО протягом 40 днів на стадії досудового слідства та відповідно не зарахувала цього строку до заліку відбутого покарання в резолютивній частині вироку.

У судових засіданнях 27 та 29 березня 2013 року, які проводилися для виконання вказівки апеляційного суду Дніпропетровської області (ухвала суду від 07 березня 2013 року) щодо прослуховування записів судових засідань для подальшого розгляду зауважень до протоколів судових засідань, суддя Ігнатенко В.В. вмикала запис, але не вмикала звук.

Крім цього, у відповідь на зауваження захисту, що протоколи судових засідань від 07 травня, 02 та 07 липня, 20 серпня, 11 та 24 вересня, 01 та 19 жовтня 2012 року складені, не дивлячись, що судові засідання не відбувалися, а також вимогу захисту прослухати записи відповідних засідань суддя Ігнатенко В.В. пояснила, що секретарем судового засідання складено довідку про те, що записи саме цих засідань не заархівувалися та відтворити їх немає можливості.

Суддя Ігнатенко В.В. також відмовилася вносити до протоколу судових засідань 27 та 29 березня 2013 року зауваження сторони захисту про порушення її права на взяття участі в дослідженні доказів та заперечення проти незаконних дій головуєчого.

Заявник стверджує, що суддя Ігнатенко В.В. також ігнорувала факти фальсифікації документів органами досудового слідства.

З урахуванням викладених обставин заявник просить Комісію притягнути суддю Ігнатенко В.В. до дисциплінарної відповідальності.

Рішенням Комісії від 01 липня 2015 року № 2175/дп-15 відкрито дисциплінарну справу стосовно судді Індустріального районного суду міста Дніпропетровська Ігнатенко В.В. за зверненням Лойфера А.Е.

Розглянувши дисциплінарну справу, заслухавши доповідача, пояснення судді Ігнатенко В.В., перевіrivши зібрані матеріали, Комісія встановила такі факти та обставини.

Відповідно до пунктів 1, 3, 4 частини один статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року) суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав істотного порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя, порушення суддею вимог щодо неупередженого розгляду справи, систематичного або грубого одноразового порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя.

Установлено, що у провадженні Індустріального районного суду міста Дніпропетровська перебувала справа за обвинуваченням ОСОБА_1 у вчиненні злочину, передбаченого частиною 4 статті 368-4 КК України.

Вироком суду від 20 грудня 2012 року ОСОБА_1 визнано винним у вчиненні злочину, призначено покарання у вигляді штрафу в дохід держави в розмірі 18 000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією особистого майна та позбавленням права займатися діяльністю арбітражного керуючого строком на 3 роки.

Ухвалою апеляційного суду Дніпропетровської області від 16 травня 2013 року вирок суду першої інстанції скасовано, справу направлено на новий судовий розгляд в суд першої інстанції в іншому складі.

Колегія суддів апеляційного суду Дніпропетровської області дійшла висновку про допущення суддею Ігнатенко В.В. істотних порушень норм процесуального права, а саме:

- у порушення вимог статті 369 КПК України 1960 року висновки суду не відповідають фактичним обставинам справи;
- суд не перевіriv показань підсудного ОСОБА_1, а замість цього беззаперечно зазначив у висновку, що його доводи є такими, що не знайшли свого підтвердження;
- суд позбавив сторону захисту права поставити питання щодо належної перевірки правильності дій слідчих органів на стадії розслідування справи;
- не дослідивши обставин, що спростовують обвинувачення, суд порушив вимоги статті 257 КПК України 1960 року та пункту 1 і підпункту «d» пункту 3 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;
- у певні періоди перебіг судового процесу не фіксувався технічними засобами, а при складанні протоколу судового засідання допущено неповноту і неправильність у бік погіршення становища підсудного.

При перевірці доводів скарги прослуховуванням аудіозапису судового засідання від 11 квітня 2012 року встановлено, що підсудний розпочав давати свідчення, а після уточнюючого запитання судді Ігнатенко В.В. щодо

запланованого обсягу свідчень заявив, що відмовляється відповідати на будь-які запитання, користуючись правом, закріпленим в КПК України (згодом підсудний заявив, що він закінчив давати свідчення).

Суддя Ігнатенко В.В. стверджувала, що у підсудного є або право давати свідчення, або право відмовитися від дачі свідчень з одночасним обов'язком відповідати на запитання учасників процесу. Згодом суддя Ігнатенко В.В. почала стверджувати, що у разі, якщо підсудний дає свідчення, то він має право відмовитися відповідати на запитання учасників процесу.

Суддя Ігнатенко В.В. спілкувалася з підсудним підвищеним тоном, часто переходячи на крик, що є порушенням норм суддівської етики.

Під час прослуховування аудіозапису судового засідання 21 травня 2012 року встановлено, що підсудний хотів поставити запитання свідку ОСОБА_2. Суддя Ігнатенко В.В. спочатку заявила, що свої запитання підсудний ставитиме наступного разу. Після цього суддя Ігнатенко В.В. почала допитуватися у підсудного, чому він хоче реалізувати своє процесуальне право, але заважає іншим учасникам процесу ставити йому запитання.

На пропозицію судді Ігнатенко В.В. дозволити підсудному поставити питання свідку за умови, що він зобов'язується відповідати на її запитання, останній вказав, що ставити запитання підсудному є правом головуючого, а підсудний має право на них не відповідати. У відповідь на це суддя Ігнатенко В.В. порадила підсудному відмовлятися від дачі свідчень та відповідати на запитання учасників процесу.

Відповідно до статті 263 КПК України 1960 року підсудний має право давати показання по суті справи в кожний момент судового слідства або відмовитися давати показання і відповідати на запитання. Стаття 263 КПК України 1960 року не містить гіпотези, яка б обмежувала права підсудного або змушувала його обирати між двома варіантами процесуальної поведінки.

Також відповідно до статті 263 КПК України 1960 року підсудний має право ставити запитання іншим підсудним, свідкам, експертові, спеціалістові, потерпілому, цивільному позивачеві і цивільному відповідачеві.

Установлені обставини свідчать про те, що суддя Ігнатенко В.В. переконуючи ОСОБА_1, що користуючись процесуальним правом, він може відмовитися від надання свідчень та не відповідати на запитання учасників процесу, що позбавляє його як підсудного у справі, права ставити запитання іншим особам у зв'язку з дослідженням судом доказів у справі, ввела підсудного в оману в частині процесуальних прав у кримінальному провадженні, що свідчить про порушення суддею засад рівності заявника перед законом і судом.

Прослуховуючи аудіозапис судового засідання від 22 листопада 2012 року, встановлено, що суддя Ігнатенко В.В. вказала, що клопотання захисника Раєнока В.А. про здійснення самостійної фіксації судового розгляду за допомогою звукозаписувального пристрою буде вирішено у наступному судовому засіданні.

Під час прослуховування аудіозапису судового засідання від 29 березня 2013 року встановлено, що суддя Ігнатенко В.В. проігнорувала вирішення

заявленого раніше клопотання захисника Антонюк О.В. про повне роздрукування технічного запису судового засідання за плату.

Комісією також встановлено, що суддя Ігнатенко В.В. після розгляду справи не виконала вимоги КПК щодо розгляду зауважень до протоколів судових засідань. Так, ухвалою апеляційного суду Дніпропетровської області від 07 березня 2013 року зобов'язано суд першої інстанції розглянути зауваження сторони захисту до протоколів судових засідань.

У судовому засіданні 27 березня 2013 року сторона захисту звернула увагу, що не всі аудіозаписи судових засідань у справі можна прослухати. У відповідь на це суддя Ігнатенко В.В. повідомила сторони процесу, що відповідно до довідки секретаря судового засідання через збій програми записи судових засідань від 02 та 07 липня, 20 серпня, 03, 11 та 24 вересня, 01 та 19 жовтня 2012 року не збереглися, а записи судових засідань від 03 квітня, 07 травня та 20 червня 2012 року не відтворюються.

Сторона захисту надала суду свої копії аудіозаписів судових засідань, які, за твердженням судді Ігнатенко В.В., не відтворювалися. У судовому засіданні 29 березня 2013 року при спробі прослуховування згаданих дисків на апаратурі суду записи знову не відтворювалися. У зв'язку з цим сторона захисту заявила клопотання про надання нею будь-якого комп'ютера чи ноутбука для забезпечення прослуховування копій аудіозаписів судових засідань. Суддя Ігнатенко В.В. відмовила у задоволенні клопотання, оскільки у суду є всі наявні технічні засоби, а запис судового засідання відтворюється.

У згаданих діях судді Ігнатенко В.В. наявні ознаки позбавлення сторони процесу доступу до правосуддя та упередженого розгляду справи.

Відповідно до частини 2 статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року) скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Як вбачається із змісту ухвали апеляційного суду Дніпропетровської області від 16 травня 2013 року, вирок Індустріального районного суду міста Дніпропетровська від 20 грудня 2012 року скасовано у зв'язку з істотними порушеннями суддею норм кримінального процесуального права.

Ураховуючи поведінку судді Ігнатенко В.В. при розгляді кримінальної справи, Комісія вважає, що виявлені апеляційним судом істотні порушення норм кримінального процесуального права сталися внаслідок неналежного ставлення судді до посадових обов'язків.

Заслухавши доповідача, учасників дисциплінарного провадження, дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія дійшла висновку про наявність в діях судді Ігнатенко В.В. дисциплінарного проступку, а саме істотного порушення норм процесуального права при розгляді кримінальної справи за обвинуваченням ОСОБА_1 у вчиненні злочину, передбаченого частиною 4 статті 368-4 КК України, порушення суддею вимог щодо неупередженого розгляду цієї справи і порушення нею правил суддівської

етики у спілкуванні з підсудним у судовому засіданні, що підриває авторитет правосуддя.

Відповідно до частини 4 статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року) дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців із дня відкриття Вищою кваліфікаційною комісією суддів України провадження в дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Комісією встановлено, що розгляд кримінальної справи за обвинуваченням ОСОБА_1 у вчиненні злочину, передбаченого частиною 4 статті 368-4 КК України, завершився 20 грудня 2012 року винесенням суддею Ігнатенко В.В. обвинувального вироку.

З огляду на дату вчинення дисциплінарно проступку строк, протягом якого до судді Ігнатенко В.В. могло бути застосовано дисциплінарне стягнення, минув у 2014 році.

З огляду на зазначені обставини дисциплінарне провадження підлягає припиненню з підстав закінчення строку, протягом якого до судді могло бути застосовано дисциплінарне стягнення.

Ураховуючи викладене та керуючись пунктами 1,3,4 частини 1 статті 83, частинами 3, 4 статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року), Комісія

вирішила:

дисциплінарне провадження стосовно судді Індустріального районного суду міста Дніпропетровська Ігнатенко Вікторії Валентинівни припинити.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

В.Є. Устименко